

Translokalna mreža za suradnju između Italije i jugoistočne Europe

VERTIKALNA AKCIJA 2-A:

“Valorizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnog turizma na područjima dubrovačke i hercegovačke regije ”

PLAN SURADNJE

za razvoj gospodarstva na ruralnom području Dubrovačko-neretvanske županije i Hercegovine

Studenj, 2011

Co-financed by:

Lead partner:

Implemented by:

Sadržaj

UVOD	4
I. SVRHA I CILJEVI PLANA SURADNJE.....	6
II. DOSADAŠNJE INICIJATIVE	7
a. Dosadašnje inicijative DUNEA-e.....	7
b. Dosadašnje inicijative REDAH-a.....	8
III. SMJERNICE ZA RAZVOJ REGIJA.....	10
a. Županijska razvojna strategija Dubrovačko- neretvanske županije	10
b. Regionalna strategija ekonomskog razvitka za ekonomsku regiju Hercegovinu	10
IV. METODOLOGIJA IZRADE PLANA.....	12
V. SWOT ANALIZA.....	13
VI. STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE.....	15
VII. MJERE.....	16
ANEKS I.: AKCIJSKI PLAN.....	26

UVOD

Otvaranjem programa prekogranične suradnje između Hrvatske i Bosne i Hercegovine u okviru Instrumenta predpristupne pomoći EU (IPA) omogućava se intenzivnija međusobna suradnja između susjednih regija u prekograničnom prostoru. U tom su kontekstu Dubrovačko-neretvanska županija i Hercegovina u posebnom povoljnom položaju. Trenutačno je kroz IPA program otvorena izravna suradnja između Dubrovačko-neretvanske županije i Hercegovine kroz bilateralni program prekogranične suradnje Hrvatska BiH, te kroz multilateralni program prekogranične suradnje IPA CBC Adriatic. Također, međusobna suradnja je ostvariva i na drugim programima u okviru IPA programa kao što su Program za jugoistočnu Europu, Mediteranski program, te kroz druge komponente IPA koje su dostupne Hrvatskoj.

Kako bi stimulirali bolju međusobno povezanost i suradnju na provedbi zajedničkih projekata između Dubrovačko-neretvanske županije i Hercegovine, DUNEA i REDAH su još 2006. godine potpisali zajednički sporazum o međusobnoj suradnji čime su definirali zajedničke ciljeve:

- suradnja na izradi koncepcije razvoja i djelovanja Agencija,
- suradnja na izradi kratkoročnih i srednjoročnih planova razvoja Agencija,
- suradnja na izradi studije o proizvodnim potencijalima na područjima djelovanja Agencija,
- suradnja na izradi obrazovnog sustava i određivanja pravca razvoja na područjima djelovanja Agencija
- suradnja na prijenosu znanja Hrvatska-Bosna i Hercegovina
- suradnja na prijenosu primjera dobre prakse Hrvatska – Bosna i Hercegovina,
- suradnja na projektima fondova EU i svih ostalih fondova,
- suradnja na unutarnjem ustroju Agencija, Pravilnika o radu i drugih internih akata,
- suradnja na drugim aktivnostima Agencija.

U okviru ovog sporazuma do sada je provedeno niz aktivnosti koji su doprinijeli uspostavljanju partnerstava između dvije agencije, kao i između dionika iz ove dvije regije, te na provedbi zajedničkih aktivnosti. Ova se suradnja posebno manifestirala u segmentu turizma, koji je od strateškog značaja za obje regije. U tom je kontekstu proveden i zajednički projekt **"Razvoj ruralnog turizma na području južne Dalmacije i pograničnog područja Bosne i Hercegovine"** koji je financiran iz programa CARDS 2004 CBC, čija je svrha unaprijediti razvoj lokalnog gospodarstva kroz oživljavanje ruralnog područja kroz zajednički razvoj turizma. U okviru projekta je izrađena studije potencijala zajedničke turističke ponude, ojačani su kapaciteti lokalnih poduzetnika, povećan je interes lokalnog stanovništva za pružanje usluga u ruralnom turizmu,

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

unaprijeđena je turistička ponuda u regiji te je povećana suradnja lokalnih poduzetnika u turizmu i tour operatora u prekograničnom području.

S ciljem intenziviranja ove suradnje, te jačanja kapaciteta za većom mogućnošću korištenja dostupnih sredstava iz različitih fondova u okviru programa SeeNet 2, u kojem sudjeluju i REDAH-a i DUNEA-e u, te u suradnji s koordinatorom programa organizacijom Oxfam Italija dogovoreno je da se razvije plan suradnje između REDAH-a i DUNEA-e kojim će se definirati konkretni strateški ciljevi, prioriteti i mjere, te identificirati konkretne projektne ideje koje će se zajednički razvijati i pripremati za prijavu na otvorene pozive.

Naravno, ovaj plan suradnje nema samo za cilj razvoj i provedbu projekata koje će izravno razvijati i provoditi REDAH i DUNEA, već da se kroz ovu suradnju pruži potpora i drugim dionicima iz ove dvije regije da uspostave i realiziraju međusobnu suradnju.

U tom će kontekstu konačan nacrt plana suradnje također biti prezentirani od strane obje agencije višim nadležnim tijelima u svojoj hijerarhiji, kako bi plan dobio što čvršću podlogu za intenziviranje zajedničke suradnje.

I. SVRHA I CILJEVI PLANA SURADNJE

Plan suradnje za razvoj gospodarstva na ruralnom području Dubrovačko-neretvanske županije i Hercegovine je dio projekta SEENET "Akcija 2A – Valorizacija lokalnih resursa u cilju razvoj gospodarstva i ruralnog turizma na područjima dubrovačke i hercegovačke regije" te ima za cilj osnaživanje ekonomija regije kako kroz individualan pristup tako i kroz međuregionalnu/ prekograničnu suradnju.

Aktivnosti će se odnositi na područja regija Hercegovine u Bosni i Hercegovini i područje Dubrovačko-neretvanske županije u Hrvatskoj, a plan suradnje će pratiti REDAH iz Hercegovine i Regionalna razvojna agencija DUNEA iz Dubrovnika.

Ovo područje zbog svojih prirodnih obilježja, specifičnosti položaja i tradicionalnog naslijeđa ima sve preduvjete za kreiranje zajedničkih strategija i aktivnosti u gospodarstvu posebno u ruralnom turizmu. U tom kontekstu, gospodarstvo daje prilike spomenutim područjima Hrvatske i Bosne i Hercegovine da steknu nove prihode te razvijaju poduzetništvo i gospodarstvo, stvaraju radna mjesta i očuvaju kulturni identitet.

Sveukupni cilj samog projekta je doprinijeti ekonomskoj i socijalnoj koheziji kroz zajednički prekogranični gospodarski razvoj ruralnog područja. Specifični cilj projekta je unaprijediti koordinaciju dionika iz gospodarstva kroz kreiranje zajedničkih marketinških aktivnosti.

Polazeći od odrednica projekta "Akcija 2A – Valorizacija lokalnih resursa u cilju razvoja ruralnog turizma na područjima dubrovačke i hercegovačke regije" te nacionalnih i regionalnih strateško-razvojnih dokumenata a u svrhu regionalnog razvoja te kreiranja održive prekogranične suradnje, ciljevi ovog plana suradnje su slijedeći:

- Istražiti i identificirati potencijale regije i vrijednih gospodarskih resursa te mogućnosti za njihovo obnavljanje i valorizaciju
- Dati smjernice za kreiranje novih gospodarskih i turističkih sadržaja, čime se nadopunjava postojeća ponuda i oblikuje novi proizvod te kroz marketinške aktivnosti promovira na nacionalnom i međunarodnom tržištu.
- Dati strateške smjernice i vrlo precizne operativne korake te stvoriti osnovu za buduće europsku pravljenje projekta (IPA prekogranična saradnja između HR i BiH i IPA prekogranična jadranska suradnja).

Cilj je ovog plana izraditi programski dokument koji će usmjeravati dugoročan, sustavan razvoj gospodarstva na području Dubrovačko-neretvanske županije i Hercegovačke regije kako bi i turizam postao jedna od glavnih gospodarskih djelatnosti te, samim time, mehanizam ekonomske, društvene i kulturne revitalizacije ovog područja.

II. DOSADAŠNJE INICIJATIVE

a. Dosadašnje inicijative DUNEA-e

Dosadašnje inicijative DUNEA-e usmjerene su prvenstveno u razvoju selektivnih oblika u široj regiji, s naglaskom na ruralni razvoj s obzirom na činjenicu da je 70% prostora Dubrovačko- neretvanske županije ruralno te da se strateške odluke regije baziraju na turizmu i razvijanju postojeće turističke ponude.

DUNEA je, želeći napraviti iskorak u dosadašnjem kreiranju ruralnih razvojnih politika, osmislila **koncept malog i srednjeg poduzetništva** s naglaskom na turizam. Koncept je prvenstveno fokusiran na razvoj ruralnih područja kroz unapređenje postojeće turističke ponude seoskih obiteljskih gospodarstava te je kao takav prepoznat i od strane Poglavarstva Dubrovačko- neretvanske županije. Ovaj program razvoja producirao je nizom aktivnosti koje su se po prvi puta provele u Dubrovačko-neretvanskoj županiji kao što su radionice za seoska obiteljska gospodarstva, kreditna linija za male i srednje poduzetnike, izrada web stranice www.dubrovnikruralholidays.com, te izrada kataloga Agroturizam.

Zajedno sa REDAHOM smo proveli projekt "**Razvoj ruralnog turizma na području južne Dalmacije i pograničnog područja Bosne i Hercegovine**" financiran iz programa CARDS 2004 CBC, čija je svrha unaprijediti razvoj lokalnog gospodarstva kroz oživljavanje ruralnog područja kroz zajednički razvoj turizma.

Očekivani rezultati projekta su izrada studije potencijala zajedničke turističke ponude, ojačani kapaciteti lokalnih poduzetnika, povećan interes lokalnog stanovništva za pružanje usluga u ruralnom turizmu, unapređenje turističke ponude u regiji te povećanje suradnje lokalnih poduzetnika u turizmu i tour operatora u prekograničnom području.

DUNEA je također sudjelovala u projektu **AMAMO- Preko mora i planina**, financiran iz programa Adriatic New Neighbourhood Programme INTEREEG/CARDS- PHARE.

U projektnu je također naglasak stavljen na revitaliziranje privrede u ruralnim predjelima jadranskog priobalja jačanjem lokalnih kapaciteta poduzetnika i institucija kroz niz radionica koje je osmislila i organizirala DUNEA. Tako su provedene radionice na temu mogućnosti ruralnog razvoja u Dubrovačko- neretvanskoj županiji u Dubrovniku, razvoju selektivnih oblika turističke ponude u Dubrovačko- neretvanskoj županiji na Korčuli, o modelima povezivanja i udruživanja za male i srednje poduzetnike raspravljalo se u Stonu, te su se održale radionice na temu marketinške pripreme vrhunskih vina za izvoz na poluotoku Pelješcu.

Još jedna značajna inicijativa je također i projekt "**Izrada alata za valorizaciju kulturne baštine**" koji je DUNEA provodila kao hrvatski partner flandrijske vlade, orijentiran na edukaciju ciljnih skupina, prijenos informacija i znanja kroz jačanje međunarodne suradnje, a u svrhu postizanja održivog razvoja kulturnog turizma u Hrvatskoj.

Sudjelovanje DUNEA-e na međunarodnom **projektu COAST**, čiji je cilj očuvanje i održivo korištenje prirodnih dobara odnosno biološke i krajobrazne raznolikosti kroz "ozelenjavanje" razvoja, a koji se financira iz darovnice Global Environmental Facility-ja, također je još jedan konkretan rezultat rada prema održivosti regionalne zajednice.

Ostale konkretni projekti vezani uz spomenutu temu uključuju **realizaciju tematskih tura na otoku Korčuli** poput povećanje broja seoskih domaćinstva uz uljare i ceste maslinovog ulja, arheološke lokalitete, sakralne objekte te pješačke i biciklističke staze.

DUNEA također pruža podršku i ostalim inicijativama u ruralnom razvoju kao što je projekt **CANAVIA Village** u Konavlima te projektu **revitalizacija pruge uskotračne željeznice** sa višestrukim prekograničnim karakterom. Oba projekta podržavaju uspostavu suvremenih turističkih sadržaja kroz aktivan angažman lokalnog stanovništva i očuvanje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa.

b. Dosadašnje inicijative REDAH-a

REDAH je do sada imao brojne projektne aktivnosti i inicijative u području turizma i ruralnog razvitka. Ovo ima podlogu ne samo u resursima koje Hercegovina ima upravo za ove oblasti razvitka, već i u Regionalnoj razvojnoj strategiji Hercegovine gdje su i ruralni razvitak i turizam uvršteni u strateške razvojne ciljeve regije. U kontekstu aktivnosti iz segmenta turizma REDAH prvenstveno ima za cilj potaknuti razvoj turističkog sadržaja u Hercegovini te adekvatnu promociju Hercegovine kao turističke regije.

I u turizmu i u oblasti ruralnog razvitka REDAH je pružao potporu provedbi brojnih projekata u regiji na različite načine, te je konkretno proveo nekoliko značajnih projekata.

REDAH trenutno provodi projekt **"Putovi baštine Trebižat – Srce Hercegovine"**. Projekt je izravno na usmjeren na područje općina Grude, Ljubuški i Čapljina, ali neizravno uključuje i susjedne općine Stolac, Čitluk, Široki Brijeg, Posušje i Grad Mostar. Projekt financira EU. Opći cilj projekta je doprinijeti gospodarskom razvitku Bosne i Hercegovine, a posebno na području Hercegovine kao turističke regije, kroz integraciju kulturnog/povijesnog i prirodnog naslijeđa u turističku ponudu. Projekt se fokusira na podizanje svijesti i interes lokalnih dionika, planiranje i izradu tematskih putova baštine, poboljšanje kvalitete turističke ponude, promociju i marketing te osnivanje turističkog info centra na ovom području. REDAH kao nositelj projekta ima partnere u općinama Grude, Ljubuški i Čapljina te Udruženju za ruralni razvitak Hercegovački STAP.

Jedan od značajnijih projekata REDAH-a je i projekt **"Uspostavljanje Centra za ruralni razvitak i poljoprivredu - CRRP"**. Projekt je financirala Španjolska agencija za međunarodnu suradnju AECD, a proveo REDAH u suradnji sa Federalnim agro-mediterranskim zavodom. Kroz 3 godine trajanja projekta ostvarena je osnovna svrha, a to je stvaranje i konsolidacija Centra za ruralni razvitak i poljoprivredu, te je doprinio i poboljšanju razine ruralnog i poljoprivrednog razvitka u Hercegovini kao općeg cilja projekta. Centar realizira tečajeve i radionice, priprema i realizira projektne prijedloge, te povezuje različite strane u ovom sektoru.

REDAH je također bio aktivan i u procesu prijenosa dobrih praksi i iskustava u uvođenju metodologije LEADER u Bosnu i Hercegovinu. U ovom segmentu najveći dio aktivnosti se proveo kroz projekt **„Jačanje lokalne uprave u BiH kroz sudjelovanje civilnog**

društva u procesima upravljanja i odlučivanja s ciljem aktiviranja lokalnog gospodarstva“ koji se proveo u suradnji s organizacijom APRODEL iz Španjolske. U sklopu projekta su inicirane dvije lokalne akcijske grupe s kojima se radilo na jačanju njihovih kapaciteta u kontekstu LEADER metodologije te na provedbi nekoliko pilot projekata na području ovih LAGova.

U sklopu svojih aktivnosti REDAH je pokrenuo proces „**Promocije i brendiranja Hercegovina kao turističke regije**“. U okviru ove aktivnosti publicirano je ili je u tijeku izrada nekoliko vrhunskih publikacija. Također je pokrenut proces brendiranja Hercegovine kroz održavanje okruglih stolova i radionica na temu Hercegovina kao brand, te se priprema plan brendiranja.

Jedan od značajnijih projekata je i projekt „**Podizanja konkurentnosti gospodarstva Hercegovine –CREDO Hercegovina**“ kroz potporu ključnim sektorima. Projekt financira Vlada kraljevine Švedske kroz agenciju Sida. Jedan od pet ključnih sektora koji su predmet ovog projekta je i sektor turizma, koji će na sustavan način biti podržan kroz ovaj projekt.

Još jedna značajna inicijativa je i projekt "**Prilika Plus – Ulaganjem u ljude do veće konkurentnosti**". Projekt financira Švicarska agencija za razvitak i suradnju SDC a provedbu koordiniraju REDAH i RARS (Agencija RS za mala i srednja poduzeća iz Banja Luke). Svrha ovog projekta je razvitak i uvođenje inovacija u sektor neformalnog obrazovanja i između ostalog podržava i sektore turizma i ruralnog razvitka. Cilj je omogućiti svima koji traže novi ili bolji posao da steknu potrebne vještine i sposobnosti kako bi poslodavci i zajednica imali na raspolaganju adekvatnu, energičnu i fleksibilnu radnu snagu, i na taj način povećali vlastitu konkurentnost. U okviru projekta postoji nekoliko ideja vezanih za ruralni razvoj i turizam koje su u fazi razrade i pripreme za apliciranje.

REDAH je također i partner u projektu „**Zaštita i valorizacija poljoprivrednih tradicionalnih proizvoda od vrijednosti za Hercegovinu**“, koji provodi organizacija OXFAM iz Italije.

U okviru projekta FIRMA, koji financiraju USAID i Sida, REDAH ima ulogu koordinatora lanca vrijednosti za turizma, te u tom kontekstu inicira i facilitira razvoj i provedbu razvojnih projekata u segmentu turizma u Hercegovinu, s ciljem razvoja turističkog sadržaja i obogaćivanja turističke ponude, kao i odgovarajuće promocije Hercegovine.

REDAH također pomaže brojnim institucijama u tehničkoj pripremi projektnih prijedloga za apliciranje te u kasnijoj fazi provedbe projekata.

III. SMJERNICE ZA RAZVOJ REGIJA

Svaka od regija je usvojila odgovarajuće strateške dokumente koji imaju veliki broj dodirnih točaka, te su kao strateške smjernice za izradu studije korišteni ti regionalni razvojno-strateški dokumenti.

a. Županijska razvojna strategija Dubrovačko- neretvanske županije

Strategija razvoja DNŽ 2011.–2013. izrađena je u skladu sa smjernicama politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske, koja glavnu premisu razvoja definira kao smanjenje razlika u razvijenosti sukladno načelima održivog razvoja i maksimiziranjem konkurentskih prednosti kroz realizaciju vlastitih razvojnih potencijala. Svrha je izrade razvojne strategije Dubrovačko-neretvanske županije pridonijeti uspješnom i učinkovitom upravljanju razvojem i osposobljavanju županijskih institucija i nositelja razvoja za bolje korištenje pretpristupnih fondova Europske unije i onih koji će biti na raspolaganju nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Županijska razvojna strategija definirala je ključne ciljeve razvoja DNŽ:

1. Uravnotežen i održiv razvoj obale, otoka i zaleđa- zahtjeva razvoj poljoprivrede i turizma u korist malog i srednjeg poduzetništva
2. Očuvanje i zaštita prirodne i kulturne baštine uz poboljšanje kvalitete življenja
3. Unaprjeđenje kvalitete odgoja i obrazovanja

Prioriteti vezani uz razvoj ruralnog turizma:

- Produženje turističke sezone, a što podrazumijeva i više turističkih aktivnosti kroz ruralni prostor te razvoj selektivnih oblika turizma, a što će rezultirati kvalitetnijom turističkom ponudom, većim zapošljavanjem te ujednačenim razvojem DNŽ.
- Valorizacija kulturnih i prirodnih vrijednosti u punom smislu- što utječe na posebnost i raznolikost pojedinih dijelova DNŽ u kulturnom, povijesnom, tradicijskom i prirodnom smislu, te očuvanje baštine.

b. Regionalna strategija ekonomskog razvitka za ekonomsku regiju Hercegovinu

Polazeći od izrade SWOT analize Hercegovine, definirano je 8 sektora koji su kod ključnog interesa za razvoj Hercegovine: industrija, mala i srednja poduzeća, turizam, poljoprivreda/ šumarstvo, razvitak ruralnih područja, obrazovanje, energetika, infrastruktura i komunikacije, urbanizam i zaštita okoliša.

Govoreći o razvoju ruralnog turizma, RSER ističe da su glavni stupovi takvog razvoja: izuzetno povoljna geostrateška lokacija, obilje prirodnih resursa sa gospodarskom tradicijom u različitim sektorima, različite mogućnosti za multi-sektorski razvitak te rastuća stopa malih i srednjih poduzeća. Na osnovu rezultata SWOT analize, jedna od komparativnih prednosti koje strategija za hercegovačku regiju teži da iskoristi je i potencijal regije za razvitak ekološkog i ključnog turističkog sektora i razvitak cjelogodišnjeg turizma.

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

Regionalnom strategijom ekonomskog razvitka, definirani su strateški i prioritetni ciljevi u koje spada i razvoj turizma koji obuhvaća slijedeće mjere: promocija turizma, poboljšanje turističkih kapaciteta i razvijanje međuregionalnih veza za turističke aktivnosti.

IV. METODOLOGIJA IZRADE PLANA

Proces izrade Plana suradnje temeljen je na metodologiji koja se koristi kod izrade strateških razvojnih dokumenta, a obuhvaća SWOT analizu, definiranje strateških ciljeva i prioriteta te prijedloge mjera koje će potaknuti cjelokupni razvoj ruralnih područja Dubrovačko-neretvanske županije i Hercegovine.

SWOT analiza daje ocjenu snaga i slabosti te prilika i prijetnji bitnih za razvoj ruralnih društveno-gospodarskih područja DNŽ i Hercegovine. Snage su područja, resursi i sposobnosti regija unutar koje se one mogu osloniti u razvoju, s najvećim mogućnostima za uspjeh. Slabosti ukazuju koja područja, resursi i sposobnosti unutar regija ograničavaju ili onemogućuju njihov razvoj. Prilike su područja, resursi i sposobnosti izvan regija koji bi se mogli iskoristiti za razvoj (povećati snage i/ili smanjiti slabosti). Prijetnje su područja, resursi i sposobnosti izvan regija koje mogu ugroziti njihov razvoj (smanjiti snage i/ili povećati slabosti).

Strateški ciljevi razvoja su konzistentan i sažeti opis namjeravanih ishoda razvoja, jasno izraženih i mjerljivih. Strateški ciljevi moraju biti: mjerljivi (kako bi se mogla ocijeniti uspješnost njihovog ostvarenja), ostvarivi (imati prihvatljivu razinu izvodivosti i predvidive aktivnosti za provedbu), jasno formulirani (općenite ciljeve treba izbjegavati), s određenim rokom ostvarenja, međusobno sukladni (ne smiju se preklapati), sveobuhvatni, društveno i okolišno prihvatljivi, usuglašeni s ciljevima u regionalnim i državnim strateškim dokumentima kao i smjernicama EU-a.

Prioriteti sadrže razradu strateških ciljeva i moraju biti: mjerljivi, ostvarivi, jasno formulirani, određeni rokom ostvarenja, međusobno sukladni (ne smiju se preklapati), sveobuhvatni, društveno i okolišno prihvatljivi.

Mjere su intervencije i aktivnosti u nekom sektoru/području i predstavljaju okvir za pripremu i izradu konkretnih razvojnih projekata. Mjere proizlaze iz prioriteta i strateških ciljeva i s njima tvore hijerarhijsku strukturu. U procesu oblikovanja mjera polazi se od toga da mjera nije projekt već da će se u nekoj kasnijoj fazi pretvoriti u jedan ili više projekata, da treba direktno voditi ostvarenju prioriteta a onda i odgovarajućeg strateškog cilja te da daje podlogu za identifikaciju, prioritizaciju i selekciju razvojnih projekata. Mjere moraju biti: mjerljive, ostvarive, jasno formulirane, s određenim rokom ostvarenja, međusobno sukladne (ne smiju se preklapati), sveobuhvatne, društveno i okolišno prihvatljive, konzistentne s drugim mjerama i s utvrđenim strateškim ciljevima i prioritetima te biti u skladu s ciljevima i prioritetima u drugim relevantnim strateškim dokumentima.

Također se izradio **akcijski plan** za koje će se prikupljati projektne ideje i koje će biti baza podataka za buduće projekte. Akcijski plan sadrži sljedeće glavne sastavnice: prioritet, mjeru, naziv projekta, odgovorni nositelj i rukovoditelj, razdoblje provedbe, ukupno planirana sredstva.

V. SWOT ANALIZA

RAZVOJNI POTENCIJALI (snage i mogućnosti)
SNAGE
<u>Prostorna obilježja</u> <ul style="list-style-type: none">- dobra razvedenost obale- ugodna klima mediteranska- bogatstvo vodnih resursa i znatni hidroenergetski potencijali- potencijali mineralnih sirovina (kamen, sol)
<u>Stanovništvo</u> <ul style="list-style-type: none">- visoka razina opće obrazovanosti stanovništva
<u>Kulturno i prirodna baština</u> <ul style="list-style-type: none">- brojna i raznovrsna, bogata i atraktivna kulturna baština (materijalna i nematerijalna baština)- dio kulturne baštine prepoznat je i čini brend- bogata prirodna baština (nacionalni park, park prirode, regionalni park)- krajobrazne vrijednosti prostora
<u>Zaštita okoliša</u> <ul style="list-style-type: none">- očuvanost dobre kakvoće mora- relativno očuvan okoliš
<u>Gospodarstvo</u> <ul style="list-style-type: none">- tradicija u brodogradnji, proizvodnji mineralnih sirovina (kamen, sol)- dobri resursi za "zeleno poduzetništvo"- razvijen turizam, gradovi Dubrovnik i Mostar kao svjetski brendovi- dobar i raspoloživ know-how (znanje i vještine) turističkih stručnjaka- raspoloživost objekata za male obiteljske hotele
<u>Poljoprivreda, ribarstvo i marikultura</u> <ul style="list-style-type: none">- dobri resursi za poljoprivredu, marikulturu i ribarstvo- razvijeno vinogradarstvo, podrumarstvo, maslinarstvo, uzgoj ljekovitog bilja i agruma
<u>Društvene djelatnosti</u> <ul style="list-style-type: none">- mnogobrojni i raznovrsni kulturni programi/događaji- visoka kvaliteta jednog dijela kulturnih programa- očuvanost i njegovanje lokalne nematerijalne kulturne baštine (folklor, proslave i priredbe i dr.)
<u>Upravljanje razvojem</u> <ul style="list-style-type: none">- osposobljenost, znanje i vještine u pripremi i realizaciji razvojnih projekata za IPA i druge međunarodne programe- dobra prekogranična suradnja – institucionalno povezivanje, zajednička priprema projekata itd.- angažirano sudjelovanje civilnog društva u javnom životu
PRILIKE
<ul style="list-style-type: none">- imidž seoskog turizma i ekološka proizvodnja/zdrave hrane- razvoj eno-gastro turizma, agro turizma, turizma na otvorenom i kulturnog turizma- fondovi EU-a i financiranje razvojnih programa i projekata u ključnim razvojnim područjima- rastuća potražnja za selektivnim oblicima turizma- poticaji razvoju turističke destinacije, klastera u turizmu- porast potražnje za ekološko-poljoprivrednim proizvodima- jačanje prekogranične suradnje- jačanje međuregionalne suradnje

RAZVOJNA OGRANIČENJA (slabosti i prijetnje)
SLABOSTI
<u>Prostorna obilježja</u> <ul style="list-style-type: none">- prometna (cestovna) izoliranost- kišna zimska razdoblja, limitirajući čimbenik za sadašnji model turizma

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

Stanovništvo

- depopulacija ruralnih područja i otoka
- starenje stanovništva, mali prirodni prirast
- prostorno populacijska neravnoteža

Kulturno i prirodna baština

- nedovoljna očuvanje i zaštita kulturne baštine
- nedovoljno korištenje kulturne baštine kao resursa za razvoj, na načelima održivog razvoja
- nedovoljno vrednovanje pojedinih zaštićenih područja, krajobraza, nedostatak informacijskog sustava
- nedostatak planova upravljanja za pojedina zaštićena područja
- ogoljenost (nepošumljenost)

Zaštita okoliša

- nedostatna zaštita kakvoće zraka i zaštita od buke
- slabo izgrađen i održavan sustav navodnjavanja
- nepostojanje odlagališta otpada i sustavnog upravljanja otpadom, ilegalna odlagališta otpada

Gospodarstvo

- neravnomjeran gospodarski i društveni razvoj
- monokultura – osim turizma i pomorskog sektora slabo razvijeni drugi gospodarski sektori
- nedostatan razvoj „zelenog poduzetništva“
- izražena sezonalnost poslovanja u glavnim gospodarskim sektorima
- nedostatna kvaliteta potpornih institucija za poduzetništvo
- nedovoljna financijska potpora za malo i srednje poduzetništvo
- nedovoljno razvijene poduzetničke zone i aktivnosti za privlačenje poželjnih ulaganja
- nedovoljna iskorištenost turističkih kapaciteta, neprovedena privatizacija
- nedovoljno razvijeni ruralni turizam, nautički turizam, selektivni oblici turizma
- nedostatan razvoj zajedničkog turističkog proizvoda (klasteri u turizmu, turistička destinacija)

Poljoprivreda, ribarstvo i marikultura

- nedostatak cjelovitog plana razvoja poljoprivrede
- usitnjena poljoprivredna gospodarstva, nedostatak stručne radne snage
- nesređeni vlasnički odnosi koje okrupnjivanje poljoprivrednih površina
- nedovoljna organiziranost i povezanost proizvođača u poljoprivredi i marikulturi
- nedovoljna ulaganja u tehnologiju i pristup tržištu
- nedovoljno razvijena poljoprivredno-ribarska infrastruktura
- nedovoljno razvijena ekološka poljoprivredna proizvodnja
- neorganiziran plasman poljoprivrednih proizvoda na tržište
- necjelovit program ruralnog razvoja
- nedovoljna lokalna povezanost i suradnja za unapređenje ruralnog razvoja (LAG)

Društvene djelatnosti

- potencijali u kulturi nedovoljno su vrednovani i iskorišteni
- visoki troškovi održavanja kulturnih manifestacija, zastarjelost prezentacije, nedovoljno neučinkovita organizacija
- sezonalnost kulturnih programa, koncentracija na ljetnu sezonu

Upravljanje razvojem

- nedostatak sustavnog strateškog planiranja te cjelovitog planiranja, praćenja i vrednovanja razvojnih programa
- nedostatni kapaciteti za pripremu, provedbu i praćenje razvojnih projekata
- nedovoljna suradnja i koordinacija između javnih institucija
- niska razina identifikacije kvalitetnih razvojnih projekata koji bi proizveli pozitivne efekte na razvoj
- nedovoljna uključenost organizacija civilnog društva u upravljanje regionalnim razvojem

PRIJETNJE

- zaštićeni obalni pojas u nekim slučajevima je ograničavajući faktor
- neodgovarajuća sanitarna zaštita izvorišta pitke vode
- elementarne nepogode (potresi, požari, poplave, šumski požari)
- politički nestabilno okruženje
- ugroženost mora i obale
- Pogoršanje ekonomske situacije u RH i BiH

VI. STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE

CILJEVI	PRIORITETI	MJERE
1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva	1.1. Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva	1.1.1. Jačanje institucija za privlačenje ulaganja
		1.1.2. Jačanje kvalitete potpornih institucija za poduzetništvo
		1.1.3. Poticanje razvoja "zelenog" poduzetništva
	1.2. Razvoj turizma	1.2.1. Razvoj klastera u turizmu
		1.2.2. Razvoj selektivnih oblika turizma
		1.2.3. Unaprjeđenje manifestacija koje obogaćuju turističku ponudu
		1.2.4. Unaprjeđenje turističke infrastrukture
		1.2.5. Razvoj ruralnog turizma
	1.3. Ruralni razvoj i razvoj poljoprivrede, ribarstva i marikulture	1.3.1. Ruralni razvoj kroz unapređenje udruživanja u poljoprivredi, marikulturi i ribarstvu i promocija autohtonih poljoprivrednih proizvoda
		1.3.2. Razvoj ekološke poljoprivrede
	1.4. Stvaranje boljih prilika za zapošljavanje	1.4.1. Podrška inicijativama vezanim uz zapošljavanje u ruralnim područjima i otocima
2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine	2.1. Održivo korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti	2.1.1. Unaprjeđenje partnerstva kroz jače uključivanje lokalnog stanovništva, dionika u zaštiti i održivom korištenju zaštićenih područja
	2.2. Revitalizacija i održivo korištenje krajobraza	2.2.1. Evidentiranje, stručno vrednovanje i zaštita krajobraza
	2.3. Obnova i održivo korištenje kulturne baštine	2.3.1. Obnova, očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine

VII. MJERE

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.1 Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva
MJERA	1.1.1. Jačanje institucija za privlačenje ulaganja
SVRHA MJERE	Olakšati poslovanje postojećih poduzetnika i privući nova ulaganja u gospodarstvo, razviti poduzetničku klimu te pojačati konkurentnost gospodarstva.
CILJ MJERE	Razvoj poduzetničkih zona i jačanje institucionalnih kapaciteta za privlačenje ulaganja
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj poduzetničkih zona • Jačanje institucionalnih kapaciteta za privlačenje ulaganja • Promidžba Regije kao lokacije privlačne za ulaganje
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • izrađena strategija privlačenja ulaganja • izrađene prijave projekata za fondove EU-a • imenovana odgovorna osoba za koordinaciju i potporu gospodarskim ulaganjima • izrađen vodič za investitore u svrhu privlačenja ulagača • promocija vodiča i drugih promotivnih materijala za ulaganje u medijima te na reprezentativnim skupovima u zemlji i inozemstvu.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • broj provedenih aktivnosti iz strategije privlačenja ulaganja • broj sati treninga koji su prošli zaposlenici zaduženi za upravljanje zonama • broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava za fondove EU-a • broj novootvorenih poduzeća

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.1. Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva
MJERA	1.1.2. Jačanje kvalitete potpornih institucija za poduzetništvo
SVRHA MJERE	Olakšati poslovanje poduzetnika kroz osiguranje kvalitetnih obrazovnih programa koji pridonose većoj konkurentnosti gospodarskih subjekata.
CILJ MJERE	Unaprijediti kvalitetu postojećih obrazovnih programa i povećati zainteresiranost poduzetnika za pohađanje programa.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Provesti analizu kvalitete postojećih obrazovnih programa za poduzetnike te ocijeniti potrebe za uvođenjem novih programa.

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

	<ul style="list-style-type: none"> • Identificirati potencijalne predavače i pripremiti nove obrazovne programe. • Unaprijediti informacije o sadržaju obrazovnih programa. Osmisliti nove načine upoznavanja poduzetnika s dostupnim obrazovnim programima.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja polaznika obrazovnih programa • Povećanje broja obrazovnih programa. • Povećanje broja novih poduzetnika (uključujući i obrtnike). • Povećanje zaposlenosti. • Povećanje kompetencija poduzeća i obrtnika.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • broj novih obrazovnih programa • povećanje broja polaznika • izrađena nova brošura obrazovnih programa za poduzetnike • broj novoosnovanih poduzeća i obrta od strane polaznika

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.1. Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva
MJERA	1.1.3. Poticanje razvoja zelenog poduzetništva
SVRHA MJERE	Poticanje gospodarskih subjekata iz sektora poljoprivrede, turizma, ribarstva/marikulture s poduzetničkim idejama kojima se naročito pridonosi očuvanju i održivom korištenju prirodnih vrijednosti .
CILJ MJERE	Cilj je projekta sustavno i kontinuirano utjecati na aktivnosti i prakse gospodarstva u turizmu, poljoprivredi, ribarstvu i marikulturi te unutar bankarskog sektora radi promicanja održivog razvoja sukladnog s očuvanjem okoliša.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Kroz program će se: 1) pružati savjetodavna (i tehnička i poduzetnička) pojedinačnim zainteresiranim poduzetnicima; 2) provoditi druge aktivnosti kojima se pridonosi unapređenju klime za zeleno poduzetništvo (umrežavanje zelenih poduzetnika, uvođenje standarda kvalitete ponude, zajednički marketing i dr.).
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • povećan broj poduzetnika u "zelenom sektoru" (poljoprivreda, ruralni turizam, ribarstvo/marikultura,...) • jačanje razvojne osnove, • usmjeravanje turističke ponude u ruralna područja i razvoj ruralnih područja
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • broj novih poduzetničkih pothvata utemeljenih na očuvanju i održivom korištenju prirodne baštine • broj ekoloških proizvođača • broj novih seoskih domaćinstava.
STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

PRIORITET	1.2. Razvoj turizma
MJERA	1.2.1. Razvoj klastera u turizmu
SVRHA MJERE	Olakšati poslovanje postojećih poduzetnika, razviti poduzetničku klimu te pojačati konkurentnost gospodarstva u segmentu turizma.
CILJ MJERE	Organizirati jedan ili više funkcionalnih i svrsishodnih klastera u turizmu. Cilj je klastera međusobno povezati veći broj turističkih i ostalih subjekata važnih za turizam radi dobivanja složenijeg i konkurentnijeg turističkog proizvoda.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremiti stručnu podlogu za organiziranje klastera u turizmu • Osnivanje klastera • Rad klastera
REZULTAT	<p>Glavni očekivani rezultat u dugom roku jest bolja povezanost subjekata u turizmu na način koji će im olakšati različite aspekte poslovanja i omogućiti veću konkurentnost u odnosu na stranu i domaću konkurenciju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrađena stručna podloga za osnivanje klastera s jasnom identifikacijom ciljanih korisnika, oblika međusobnog povezivanja i očekivanih koristi • pokrenuto osnivanje barem jednog klastera u turizmu (potpisan sporazum o osnutku), imenovane odgovorne osobe za rad na mjestu upravitelja klastera • definiran plan aktivnosti rada klastera za prve tri godine • imenovana odgovorna osoba za koordinaciju rada klastera • provedba planiranih aktivnosti iz plana rada.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • broj osnovanih klastera u turizmu • izrađen plan aktivnosti za rad klastera • broj provedenih aktivnosti iz plana rada na godišnjoj razini • broj novih turističkih proizvoda/aktivnosti kao rezultat rada klastera • smanjenje troškova poslovanja gospodarskih subjekata u turizmu kao rezultat rada klastera.

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.2. Razvoj turizma i turističke infrastrukture
MJERA	1.2.2. Razvoj selektivnih oblika turizma
SVRHA MJERE	Produljenje turističke sezone kroz razvoj novih oblika turizma te privlačenje novih ciljanih skupina turista.
CILJ MJERE	Nastavak rada na privlačenju ulagača u turističke potencijale te na stavljanju u funkciju potencijala za razvoj selektivnih oblika turizma (sportski turizam, zdravstveni turizam, pustolovni turizam, itd.).
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavak aktivnosti na privlačenju ulaganja u turističke zone, u objekte zdravstvenog turizma te, sportske objekte.

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

	<ul style="list-style-type: none"> Priprema marketinških materijala (prezentacija i ostalih pratećih materijala) za prezentiranje pojedinih zona potencijalnim investitorima.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> Započeta realizacija barem dvije investicije u objekte zdravstvenog turizma i sportske objekte turistička promidžba, edukacije za pružatelje usluga, povećan profit gospodarskog sektora.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> Visina realiziranih ulaganja Broj novozaposlenih na temelju ulaganja

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.2. Razvoj turizma
MJERA	1.2.3. Potpore za unapređenje manifestacija koje obogaćuju turističku ponudu
SVRHA MJERE	Obogaćivanje turističke ponude i veći prihodi od turizma.
CILJ MJERE	Pokrenuti nove manifestacije u funkciji turizma, odnosno unaprijediti postojeće manifestacije novim sadržajima.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> Manifestacije u funkciji turizma odnose se na sve oblike događanja koji mogu donijeti više turističkih dolazaka i povećanja turističke potrošnje. Obuhvaćaju kulturne, zabavne, sportske i sve druge oblike manifestacija.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> Glavni očekivani rezultat jest pokretanje 3-5 novih manifestacija u razdoblju do 2015. odnosno poboljšanje kvalitete sadržaja 3-5 postojećih manifestacija. Bolja turistička ponuda.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> Broj turista na manifestacijama. Ostvareni prihodi od prodaje ulaznica.

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.2. Razvoj turizma
MJERA	1.2.4. Unapređenje turističke infrastrukture
SVRHA MJERE	Unapređenje turističkih sadržaja za rekreaciju
CILJ MJERE	Poboljšati javnu infrastrukturu za turizam i rekreaciju
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> Potpore uređenju plaža (pristupni putovi, parkirališta, javna rasvjeta, javni sadržaji, okoliš), vidikovaca, šetnica, pješačkih i biciklističkih staza, poučnih staza i ostalih staza u funkciji turizma i rekreacije.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> Uređenje najmanje 10 novih turističkih staza do kraja 2015.

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

	<ul style="list-style-type: none"> • Uređenje najmanje novih 5 šetnica .
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanje turističkog imidža, razvoj novih turističkih sadržaja koji će obogatiti ukupnu turističku ponudu s posebnim naglaskom na rekreaciju.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj kilometara novih turističko-rekreacijsko-edukativnih staza • Broj kilometara novouređenih šetnica

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.2. Razvoj turizma
MJERA	1.2.5. Razvoj ruralnog turizma
SVRHA MJERE	Produljenje turističke sezone kroz razvoj novih oblika turizma te očuvanje autohtonih proizvoda i tradicionalnih vrijednosti ruralnog prostora
CILJ MJERE	Povećanje dohotka poljoprivrednih gospodarstva koja se bave agroturizmom, povećanje broja poljoprivrednih gospodarstva u agroturizmu te povećanje ponude i kvalitete smještajnih kapaciteta.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Donošenje programa potpora za ulaganja u objekte ruralnog turizma. • Nastavak provedbe programa edukacije u području agro-turizma • Očuvanje tradicionalnih obrta u funkciji ruralnog turizma • Izrada i provedba plana promocije objekata ruralnog turizma
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen programa razvoja ruralnog turizma • Provedeni programi edukacije u području ruralnog turizma • Identificiranje tradicionalnih obrta • Izrađene projektne prijave za očuvanje EU fondove i druge izvore u cilju očuvanja tradicionalnih obrta i njihovog uključivanja u turističku ponudu
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program razvoja ruralnog turizma • Broj poljoprivrednih gospodarstva uključenih u obrazovni program • Broj projektnih prijava za očuvanje tradicionalnih obrta

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.3. Ruralni razvoj i razvoj poljoprivrede, ribarstva i marikulture
MJERA	1.3.1. Ruralni razvoj kroz unapređenje udruživanja u poljoprivredi, marikulturi i ribarstvu i promocija autohtonih poljoprivrednih proizvoda

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

SVRHA MJERE	Potaknuti udruživanje u poljoprivrednim granama te na taj način stvoriti promicanje i zaštitu autohtonosti poljoprivrednih proizvoda.
CILJ MJERE	Unaprijediti udruživanje poljoprivrednih proizvođača radi lakšeg plasmana proizvoda i njihovog zajedničkog predstavljanja na tržištu.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Potaknuti osnivanje krovnih udruga u vinogradarstvu i vinarstvu, uljarstvu i maslinarstvu, ribarstvu i marikulturi, voćarstvu i pčelarstvu. • Osnivanje novih poljoprivrednih zadruga te poslovno povezivanje malih proizvođača u segmentu nabave, prodaje i promoviranja autohtonih proizvoda.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovane nove krovne udruge i poljoprivredne zadruge. • Intenzivnija komunikacija i jača povezanost među poljoprivrednim proizvođačima trebale bi dovesti do boljeg položaja pri nabavi repromaterijala i plasmanu proizvoda. • Osobito se očekuje veća suradnja u pogledu zajedničkih promocija poljoprivrednih proizvoda u državi i inozemstvu.
RAZVOJNI UČINAK	Nove inicijative u poljoprivredi, ribarstvu i marikulturi koje će povećati njihovu konkurentnost.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj poljoprivrednih proizvođača uključenih u udruženja po pojedinim područja poljoprivredne proizvodnje • Broj inicijativa/projekata pokrenutih od strane udruga proizvođača u poljoprivredi, ribarstvu i marikulturi • Broj organiziranih promocija poljoprivrednih proizvoda u zemlji i inozemstvu

STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.3. Ruralni razvoj i razvoj poljoprivrede, ribarstva i marikulture
MJERA	1.3.2. Razvoj ekološke poljoprivrede
SVRHA MJERE	Osnažiti i povećati ekološku poljoprivrednu proizvodnju
CILJ MJERE	Povećati svijest o mogućnostima razvoja ekološke poljoprivrede te pružiti podršku zainteresiranim proizvođačima.
SADRŽAJ	Razvoj ekološke proizvodnje poticati kroz: <ul style="list-style-type: none"> • edukaciju o prednostima ekološke proizvodnje • sufinanciranje udruživanja ekoloških proizvođača • sufinanciranje potvrđivanja certifikacije ekološke proizvodnje • <u>priprema projekata za EU fondova iz područja eko-poljoprivrede</u>
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Provedene aktivnosti u području obrazovanja o ekološkoj poljoprivredi te dodijeljene potpore za razvoj ekološke proizvodnje.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje proizvodnje eko-proizvoda, veći prihod poljoprivrednih proizvođača te doprinos razvoju imidža regije kao ekološki osviještene regije

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • broj provedenih edukacija • broj novih certificiranih eko-proizvođača • broj projektnih prijava pripremljenih za EU fondove
STRATEŠKI CILJ	1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva
PRIORITET	1.4. Stvaranje boljih prilika za zapošljavanje
MJERA	1.4.1. Podrška inicijativama vezanim uz zapošljavanje u ruralnim područjima i otocima
SVRHA MJERE	Razvoj ruralnih područja i otoka kroz mogućnostima zapošljavanja i stvaranja novih radnih mjesta.
CILJ MJERE	Poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i proširenje gospodarskog programa ruralnog gospodarstva.
SADRŽAJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada programa za poticanje razvoja ruralnih područja i otoka 2. Osnivanje lokalne akcijske grupe za gospodarski oporavak ruralnih područja i otoka 3. Jačanje financijskih i ljudskih resursa regionalne i lokalne uprave za provedbu politike i programa ruralnog razvoja 4. Stvarati prilike za zapošljavanje na otocima i ruralnim područjima kroz informiranje i savjetovanje o poticajima za poljoprivredu i ribarstvo 5. Promoviranje lokalnih poljoprivrednih proizvoda među ugostiteljima i hotelijerima 6. Edukacija proizvođača u ruralnim područjima o načinu plasiranja na tržištu i prodaji proizvoda ugostiteljima i hotelijerima 7. Osnivanje zadruga 8. Podizanje svijesti o potrebama gospodarskog razvoja i zapošljavanju
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Broj aktivnih grupa, • Broj korisnika mjera, • Broj radionica i seminara
RAZVOJNI UČINAK	<ul style="list-style-type: none"> • Nova radna mjesta u ruralnim područjima i otocima • Smanjen broj nezaposlenih u ruralnim područjima i na otocima
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • program za poticanje razvoja ruralnih područja i otoka • radionice i seminari • promotivni materijali za poticanje samozapošljavanja • formirane aktivne grupe
STRATEŠKI CILJ	2. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

PRIORITET	2.1. Održivo korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti
MJERA	2.1.1. Unaprjeđenje partnerstva kroz jače uključivanje lokalnog stanovništva, dionika u zaštiti i održivom korištenju zaštićenih područja
SVRHA MJERE	Uključiti lokalno stanovništvo u aktivno očuvanje zaštićenih prirodnih vrijednosti DNŽ i Hercegovine.
CILJ MJERE	Poticati provedbu institucionalnih i izvaninstitucionalnih načina obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja. Poboljšati educiranost stanovništva o vrijednosti prostora te zajednički stvoriti preduvjete za razvoj područja kroz razvoj seoskog turizma. Osnažiti uključivanje stanovništva u odlučivanje za očuvanje prostora, gospodarenje i upravljanje njime.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> Izraditi i provesti programe za uključivanje lokalnog stanovništva u provedbu akcije zaštite staništa (čišćenje obraštajne vegetacije, košnja, ispaša itd.). Poticati suradnju između organizacija civilnog društva i javnog i gospodarskog sektora. Poticati ulaganja stanovništva u obnovu zapuštenih domaćinstava i izgradnju poučnih staza do vrijednih prirodnih i kulturnih područja. Poticati revitalizaciju takvih područja izgradnjom vidikovaca i odmorišta na istaknutim krajobraznim točkama.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> Unapređivanje ali i provođenje zaštite svrhovitim institucionalnim i izvaninstitucionalnim načinima obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja. potiču se ulaganja stanovništva u obnovu zapuštenih domaćinstava. Izgrađene poučne staze do vrijednih prirodnih i kulturnih područja, revitalizirana takva vrijedna područja. Izgrađeni vidikovci i odmorišta na istaknutim krajobraznim točkama.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> Zaštićeni prostor sačuvan od devastacije. Očuvane prirodne vrijednosti. Održivo korištenje prirodnih vrijednosti i baštine. Prihodi, zaposlenost, nova ulaganja, multiplicirajući učinci na gospodarske i društvene djelatnosti (turizam, kulturne industrije, obrazovanje i dr.)
STRATEŠKI CILJ	3. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine
PRIORITET	3.3. Revitalizacija i održivo korištenje krajobraza
MJERA	3.3.1. Evidentiranje, stručno vrednovanje i zaštita krajobraza
SVRHA MJERE	Vrednovanje i očuvanje prirodnih i kultiviranih krajobraza na području DNŽ i Hercegovine.

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

CILJ MJERE	Kvalitetnije upravljanje visokovrijednim prirodnim i kultiviranim krajobrazima na prostoru DNŽ i Hercegovine. Zaštititi biološku i krajobraznu raznolikost od negativnih učinaka na obalu, otoke i more kroz prostorno-plansku dokumentaciju te druge planove i programe tj. na taj način spriječiti njihovu devastaciju.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrditi krajobrazne tipove i značajnije krajobraze u DNŽ i Hercegovini i uključiti ih u baze podataka sustava o zaštiti prirode. • Izraditi planove zaštite i upravljanja za značajnije krajobraze. • Utvrditi krajobrazne tipove za DNŽ i Hercegovinu i osobito vrijedne krajobraze kao zaštićene prirodne vrijednosti te osigurati praćenje stanja značajnih i karakterističnih obilježja krajobraza. • Znanstvena i stručna istraživanja tih područja.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Zaštita i očuvanje visoko vrijednih područja DNŽ i Hercegovine. • Krajobrazni tipovi i značajniji krajobrazi u DNŽ i Hercegovini utvrđeni i uključeni u baze podataka sustava o zaštiti prirode. • Izrađeni planovi zaštite i upravljanja za značajnije krajobraze. • Utvrđeni krajobrazni tipovi za DNŽ i Hercegovinu i osobito vrijedne krajobraze kao zaštićene prirodne vrijednosti te osigurano praćenje stanja značajnih i karakterističnih obilježja krajobraza. • Provedba postupka zaštite tih područja. • Upravljanje tim zaštićenim područjima sukladno zakonskoj regulativi.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni krajobrazni tipovi kultiviranih i prirodnih krajobraza. • Izrađeni planovi upravljanja takvim područjima. • Obnovljeni zapušteni kultivirani krajobrazi tj. revitalizirane zapuštene poljoprivredne površine (vinogradi, maslinici itd.).

STRATEŠKI CILJ	3. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine
PRIORITET	3. 4. Obnova i održivo korištenje kulturne baštine
MJERA	3.4.1. Obnova, očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine
SVRHA MJERE	Povećati gospodarsko korištenje razvojnog potencijala kulturne baštine na načelima održivosti uz podizanje svijesti korisnika o značaju kulture za DNŽ i Hercegovinu i njezin razvoj.
CILJ MJERE	Unaprijediti zaštitu i očuvanje kulturne baštine koja ima značajan kulturni, turistički i gospodarski potencijal, uz istodobno poticanje i povećanje gospodarskog korištenja različitim oblicima i načinima.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja zaštite i održivog korištenja kulturne baštine. • Iskustva dobre prakse održivog korištenja kulturne baštine u DNŽ i Hercegovini i u drugim stranim regijama i mogućnosti njezine šire primjene. • Utvrđivanje i evidentiranje kulturne baštine DNŽ i Hercegovine koja se može koristiti kao razvojni resurs, za gospodarsko korištenje te radi identificiranja i utvrđivanja programa i projekata.

PLAN SURADNJE: REDAH-DUNEA

	<ul style="list-style-type: none"> • Povezivanje i umrežavanje institucija zaštite i očuvanja kulturne baštine i gospodarskih organizacija, poduzetnika, investitora, kulturnih menadžera, turističkih organizacija radi zajedničkog utvrđivanja uvjeta, standarda i načina korištenja kulturne baštine. • Izrada programa zaštite, upravljanja i korištenja kulturne baštine (osobito kulturne baštine upisane u svjetski registar kulturne baštine). • Prezentiranje mogućnosti gospodarskog korištenja kulturne baštine DNŽ i Hercegovine. • Upoznavanje, educiranje i motiviranje poduzetnika, investitora, kulturnih menadžera, turističkih organizacija i drugih subjekata. • Izrada programa poticanja gospodarskog korištenja kulturne baštine. • Povezivanje s međunarodnim institucijama radi traženja i korištenja sredstava i stručne pomoći. • Uspostava praćenja i kontrole gospodarskog korištenja kulturne baštine. • Vrednovanje programa i projekata gospodarskog korištenja kulturne baštine.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšana zaštita kulturne baštine, povećana sredstva za njezino očuvanje i zaštitu te povećanje gospodarskih aktivnosti uz uvođenje inovacija. • Porast broja obnovljenih i u funkciju održivog razvoja stavljenih objekata kulturne baštine, veći broj posjetitelja, turista, konzumenata kulturnih i kulturno-turističkih sadržaja, veća ulaganja, veći prihod od tih djelatnosti, povećanje zaposlenosti.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj obnovljene i promovirane materijalne i duhovne baštine. • Broj organiziranih manifestacija – izložbi, predstavljanja, gostovanja.

ANEKS I.: AKCIJSKI PLAN

Prioritet	Mjera	Naziv projekta	Odgovorni nositelj i rukovoditelj	Razdoblje provedbe <i>Godina od-do</i>	Ukupno planirana sredstva u EUR

The contents of this publication are the sole responsibility of authors and can in no way be taken to reflect the positions of the Italian Government, Region of Tuscany and Oxfam Italia.